

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

Terentii Vita.

Feces
græce

tio. uel quod hirco donabatur eius carminis poeta. Vel quod uterus eius musti plenus solene præmiūcato
ribus fuerat: uel qd̄ ora sua fecibus plinebant sc̄enici ante usum psonarū ab æchilo repertū. Feces n. dicun
tur græce τρούγος: & his quidē causis tragœdiæ nomē est inuentū. At uero nondū coactis in urbe atheniē,
sibus cū apollini nomio idē pastorū uincorū præsidi deo cōstructis aris in honorē diuinæ rei circū acti
cæ uicos uillas: pagos: & compita festū carmē solēniter cantarē. orta est **Comœdia** κωντού κωντειν: qd̄
est comessa tum ire cantantes: quod apponitis solēni die: uel amatorie lasciuientibus choris comicis non ab
surdum est. Itaq; ut terū ita etiā tempore ipso rū cōcepto ordine tragœdia primo prolatā eē cognoscif. Nā
ut ab icūtu et feris moribus paulatim peruentū est ad mansuetudinē: urbesq; sunt cōditæ: uita mitior atq;
ociosa pcessit. Ita res tragicæ longæ ante comicas inuētæ: quāuis retro præsca uoluētibus repiatur. **Thespis**
*Comœdia & Tragœdia
multiores: ad*
tragœdiæ primus intiētor: & comœdiæ ueteris pater eupolis cūcratino aristophaneq; eē credat. Home
rus tamē q fere oī poeticæ largissimus fons est. ēt his carminibus exēpla p̄buit: & uelut quadā suorē operæ
lege p̄scripsit. qui illadē instar tragœdiæ: odisseam ad imaginem comœdiæ fecisse monstratur. Nā post illi
us tale tantumq; documentū ab ingeniosissimis imitatoribus & digesta sunt in ordinē & diuisa sunt ea quæ
etiā tum temere scribebanf adhuc imposita: atq; in ipsis rudimentis haud quaq; ut postea facta sunt decora
atq; lenia: adeo ut ea propria de tragœdia dicenda sunt. De titulo propositi opis siue instatīs in alia tēpora
differamus: & de his fabulis iam loquamur: quas Teren. imitatus est. Postq; demōstrandæ originis causa de
utriusq; generis initio diximus: quod necesse est iam dicamus. Comœdia fere uetus ut ipsa quoq; olim tra
goedia simplex carmen quēadmodū iam diximus fuit: quod chorus circa aras sumantes nūc spaciatus nunc
reueluens gyros cū tibicine concinebant. Sed primo una persona subducta est cantoribus: qua r̄ndēs alter
choro locupletauit. Variavitq; rē musicā: tū altera: tū tertia: & ad postremū crescen
te numero per actores diuersos personæ: pallæ: choturni: socii: & cæteri ornatus atq; insignia sc̄enicorē re
perta: & ad hoc unicuiq; suus habitus & ad ultimū qui primarum partium qui secundarum & tertiarū: quar
tiq; loci atq; quintarū actores essent distributa & diuisa quinq; partita acta est tota fabula: quæ tamē in ipsis
ortus sui: uelut quibusdam incunabulis & uix dum incipiens

Satyra

Divisio
comœ
diæ

aut quia īest in ea uelut historica fides
ueræ narrationis: & dominatio oīum de qbus libere describebatur. Item per præscos poetas non ut pe
nitus facta argumēta sed res gestæ a ciuibus palam tum eorū s̄epe qui gesserat nomine decātabantur. Ideo
ipsa suo tēpore moribus multum profuit ciuitatis: quum unusquisq; caueret culpa ne spectaculo cæteris ex
titisset: & domestico probro. Sed quī poetæ abuti licentius stilo & passim ledere ex libidine cœpissent plu
res bonos: ne quisquā in alterū carmē infamiæ poneret: lata lege sanxerūt. Et hīc deinde aliud genus fabu
lae: id est satyra sumptis exordiū: quæ a satyris: quos illos semp ac petulantes deos scimus esse: uocitata est.
Et si aliunde nomen traxisse praeue putant alii: hāc quæ satyra dicit̄ eiusmodi fuit: ut in ea quāuis duro & ue
luti agresti mō de uitii ciuijū: tamē sine ullo pprii noīs titulo carmē ēt. Quod idē genus comœdiæ multis
fuit poetis quū in suspicionē portē: ibus ciuib⁹ uenissent illog⁹ fata rescriptisse in peius ac deformasse genus
stilo carminis: quod primo lucilius nouo conscripsit modo ut poesim inde fecisset: id est unius carminis plu
res libros: hoc igitur quod supra diximus malo coacti omittere satyrā aliud genus carminis
hoc est nouā comœdiā reppiere poetæ: quæ argumēto cōmuni magis & generaliter ad oēs hoīes qui me
diocribus fortunis agunt p̄tineret: & minus amaritudinis spectatoribus: & eadem opera multū delectatio
nis afferret. Cōcinna argumēto: consuetudine congrua: utilis sententiis: grata salibus: apta metro. Ut dicit̄
sīca: tum præcipue menandri terentiq; est de qua quū multa dicenda sint sat erit: tamē uelut admonēdile
ctoris esse quid de arte comœdia: ueterū chartis continetur exponere: Comœdia uetus ut ab initio chorus fu
it: paulatimeq; personarum numero in quinq; actus processit. ita paulatim uelut attrito atq; extenuato cho
ro ad nouā comœdiā sic peruenit: ut in ea non modo non inducatur chorus: sed ne locus quidē ullus iam re
linquatur choro. nam posteaq; ocioso tempore fastidiosior spectator effectus est: tunc quum ad actores ab
auctori bus fabula transibat cum surgere & adire cœpisset admonuit poetas primo quidem chorus locum
eius relinquentes ut menander fecit: hac de causa non ut alii existimant. Alii in proscænio ne locum quidē
reliquerunt: quod latini fecerunt comici: unde apnd illos dirimere aclus quinq; partitos difficile est: quum
etiam graci prologos non habent more nostrorum quos latini habent. Deinde
& deos argumentis narrandis machinatos. Cæteri latini instar græcorum habent: terentius non habet. ad
hoc prostatica prosopa: & personas extra argumentum acceritas non facile cæteri habent: quibus Teren.
s̄epe utitur: ut per harum inductiones facile pateat argumentum. Vteres & si ipsi quoq; in metris neglig
tius usi sunt iambici uersus duntaxat in secundo & quarto loco: tamē a terentio uincuntur resolutione hu
ius metri quantū potest cōminuti ad imaginem prosæ orationis: tum personarū lege circa habitū atatem:
officiū: partes agendi nemo deligentius terentio custodiuit qn etiam solus ausus est in'fictis argumētis quū
fidem ueritatis ass̄queretur: etiam contra præscripta comœda meretrices interdū non malas introducere
quibus tamen cur bone sint: & uoluptas per ipsum & causa non desit: & quū artificiosissima Terentius fece
rit: tū illud est admirandum quod & morem retinuit ut comœdiā scribebet: & temperauit affectum ne in
tragœdiā transiliret: quod cum aliis rebus minime obtentum: & a Plauto & ab afranio & actio & multis
fere magis comicis inuenimus: illud quoq; in Terentianas virtutes mirabile: quod eius fabulæ eo sunt tē

Lauds Terentij: